

The Letters of Rabbi Akiva

Rabbi Akiva said:

These are the 22 letters with which the entire Torah was given to the tribes of Israel. These letters are carved with a pen of flame upon the awesome and majestic crown of the Holy One, blessed be He.

At the time that the Holy One, blessed be He, sought to create the world, all of them immediately descended and stood before Him. Each one told Him: "Create the world with me."

1. The Alphabet in Reverse

ת First, the letter *tav* came before the Holy One, blessed be He.

It told Him, "Master of the universe, create the world with Me, because it is with me that You will give the Torah, [which begins with the letter *tav*,] to Israel through Moses. As the verse states, 'Moses commanded us the Torah. . .' (*Deuteronomy* 34:4).

The Holy One, blessed be He, responded: "No, because in the future I will use you to inscribe an impression upon the foreheads of the groaning and sighing men so that they will not attain the messianic future."

As the verse states, "Hashem said to him: Pass through the midst of the city, through Jerusalem, and mark a *tav* upon the foreheads of the men who groan and sigh over all of the abominations that are performed in its midst" (*Ezekiel* 9:4). What does "mark a *tav*" mean? That teaches that when the Holy One, blessed be He, decreed the destruction of Jerusalem, He called the Angel of Death and told him, "First go to

אלפא ביתא דרבי עקיבא

אמר רבי עקיבא.

אלו כ"ב אותיות שבהן נתנה תורה פולה לשבטי ישראל, והן חקוקין בעט שלהבת על פתח נזרא ואיום של הקב"ה.

ובשעה שבקש הקב"ה לברא את העולם מיד ירדו פולם ועמדו לפני הקב"ה, זה אומר לפניו כי תברא את העולם.

ת בתחלה נכנס תי"ו לפני הקב"ה.

ואמר לפניו רבוננו של עולם רצונך שתברא בי את העולם שבי אתה נתן תורה לישראל על ידי משה שנאמר תורה צוה לנו משה וגו' (פרשת ברכה).

השיב הקב"ה ואמר לאו מפני שאני עתיד לעשות בך רושם על מצחות האנשים הנאנחים והנאנקים כדי לאבדם מן העולם לעתיד לבא.

שנאמר ויאמר יי אלי עבור בתוך העיר בתוך ירושלים והתוית תי"ו על מצחות האנשים הנאנחים והנאנקים על כל התועבות הנעשות בתוכה (יחזקאל ט) מהו והתוית תי"ו, מלמד שבשעה שגזר הקב"ה גזר דין על ירושלים להחריבה קרא לו למלאך הפנות ואמר לו למלאך לך

Jerusalem and identify its righteous and its wicked individuals. Write a *tav* in ink upon the forehead of every righteous person there, [as the first letter of the word,] *tichyeh* — you will live. And write a *tav* in blood upon the forehead of every wicked person there, [as the first letter of the word,] *tamut* — you will die.”

What makes the letter *tav* so special from among all the letters [that it marked the forehead of the righteous in order to save them? The answer is that it is the first letter in the word Torah.] This teaches that the Torah saves a person from all sorts of tribulations.

At that time, the trait of judgment stood before the Holy One, blessed be He, and told Him: “Master of the universe, inscribe a *tav* of blood even upon the foreheads of the righteous in Jerusalem in order to kill them and destroy them together with the wicked.”

The Holy One, blessed be He, responded: “Why?”

It told Him: “Because they did not reprove and rebuke Your children. They did not tell them, ‘Do not sin and do not do vile things, unseemly things, things unworthy of being done.’”

The Holy One, blessed be He, responded: “It is revealed and known to Me that even if the righteous people would have rebuked them, the wicked people would not have listened.”

The trait of judgment replied: “Master of the universe, although the wicked people would not have listened, the righteous people should have rebuked them anyway.”

Immediately, the Holy One, blessed be He, fell silent and viewed all of the righteous people of that generation in Jerusalem as though they were wicked. At that moment, six angels of destruction were sent against Jerusalem, and they eradicated the people within it. As the verse states, “Behold, six

בַּתְּחִלָּה עַל יְרוּשָׁלַיִם וּבַחֵר בְּתוֹכָהּ צְדִיקִים וְרָשָׁעִים, וְכָל צְדִיק וְצְדִיק שֶׁבְּתוֹכָהּ כָּתוּב תַּי"ו שֶׁל דֵּיז עַל מִצְחוֹ תַּי"ו תַּחֲתָיָה כְּדֵי לְהַחִיֹּת אוֹתוֹ, וְכָל רָשָׁע וְרָשָׁע שֶׁבְּתוֹכָהּ כָּתוּב תַּי"ו שֶׁל דָּם עַל מִצְחוֹ תַּי"ו תַּמּוּת.

וּמָה נִשְׁתַּנָּה תַּי"ו מִן הָאוֹתִיּוֹת בְּלֹן לְלַמֶּדֶד שֶׁהַתּוֹרָה מַצְלֶת הָאָדָם מִכָּל מִינֵי פְרַעֲנִיּוֹת.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה עֲמֻדָה מִדַּת הַדִּין לְפָנֵי הַקָּב"ה וְאָמְרָה לְפָנָיו רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם אַף הַצְדִיקִים שֶׁבְּתוֹכָהּ כָּתוּב עַל מִצְחוֹן תַּי"ו שֶׁל דָּם תַּי"ו תַּמּוּת כְּדֵי לְאַבְדֹן בְּכָל־הָרָשָׁעִים.

הַשֵּׁיב הַקָּב"ה וְאָמַר לָהּ לָמָּה, אָמְרָה לְפָנָיו מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הוֹכִיחוּ אֶת בְּנֵיךָ בְּדַבְרֵי תוֹכַחוֹת וְלֹא אָמְרוּ לָהֶן אַל תַּחֲטְאוּ וְאַל תַּעֲשׂוּ דְבָרִים מְכַעְרִים דְּבָרִים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים דְּבָרִים שְׂאִינָם רְאוּם לַעֲשׂוֹת.

הַשֵּׁיב הַקָּב"ה וְאָמַר לָהּ גְלוּי וַיְדוּעַ לְפָנֵי שְׂאִים הָיוּ מוֹכִיחִין אוֹתָן לֹא הָיוּ שׂוֹמְעִין לָהֶן.

הַשֵּׁיבָה מִדַּת הַדִּין וְאָמְרָה לְפָנָיו רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָיוּ מְקַבְּלִין מֵהֶם הִיָּה לָהֶם לְהוֹכִיחָם.

מִיַּד שָׁתַק הַקָּב"ה וַחֲשִׁב אֶת כָּל הַצְדִיקִים שֶׁהָיוּ בְּאוֹתוֹ הַדּוֹר בִּירוּשָׁלַיִם כְּרָשָׁעִים, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִשְׁתַּלְּחוּ עַל יְרוּשָׁלַיִם נִשְׁשָׂה מִלְאַכֵי חַבְלָה וַחֲבָלוֹ אוֹתָן בְּאַנְשֵׁים

men coming from the way of the upper gate, which is turned to the north, each man with his weapon in his hand, and one man amidst them clothed in linen with a scribe's tablet upon his loins, and they came and stood next to the copper altar" (Ezekiel 9:2).

Why specifically the north, as opposed to all of the other directions? That is because all of the evil winds that come to the world come only from the north. As the verse states, "Hashem said to me: From the north, misfortune will break forth upon all of the residents of the land" (Jeremiah 1:14).

Those six "men" who were sent to Jerusalem were Anger, Wrath, Fury, Destroyer, Breaker and Annihilator. And each one held a double-edged sword in his hand. As the verse states, "Each man with his weapon in his hand" (Ezekiel 9:2).

When the *tav* heard this from the mouth of the Holy One, blessed be He, it immediately left Him in dismay.

ש Next, the letter *shin* came and stood before the Holy One, blessed be He.

It told Him: "Master of the universe, create Your world with me, because Your name, [*shem*, which starts with the letter *shin*,] is alluded to by me. That name is the Tetragrammaton, as indicated by the verse, "This is My name forever" (Exodus 3:15). Moreover, I am the first letter in the Divine name *Shaddai* (Almighty)."

The Holy One, blessed be He, responded: "No."

It asked Him: "Why?"

He said to it: "Because you are the first letter in the words *shav* (false) and *sheker* (deceit). And just as the letters of the word *sheker* have no feet — [no firm foundation, because in the letters used in a Torah scroll, the letters of the word *sheker* do not have a flat, wide base] — so you too have no feet, [no true foundation]. How will I create the world with a letter that has no feet?"

שְׁבִתוּכָה שְׁנַאמַר וְהִנֵּה נִשְׂאָה אֲנָשִׁים בָּאִים מִדְּרָךְ שַׁעַר הָעֶלְיוֹן מִפְּנֵי צְפוֹנָה וְאִישׁ כָּלִי מִפְּצֹו בְּיָדוֹ אִישׁ אֶחָד בְּתוֹכְכֶם לְבוּשׁ הַבְּדִים וְקִסֵּת הַסּוֹפֵר בְּמַתְנָיו וַיִּבְאוּ וַיַּעֲמֵדוּ אֶצֶל מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת (יחזקאל ט).

וּמָה נִשְׁתַּנְּה צְפוֹן יוֹתֵר מִכָּל הָרוּחוֹת מִלְּמַד שֶׁכָּל הָרוּחוֹת הָרְעוֹת הַבְּאוֹת לְעוֹלָם אֵינָן בְּאוֹת אֶלָּא מִן הַצְּפוֹן שְׁנַאמַר וַיֹּאמֶר יי אֵלֵי מִצְּפוֹן תִּפְתַּח הָרְעָה עַל כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ (ירמיה א).

וְאֵלֹהֵי הוּא אֲנָשִׁים שְׁנִשְׁתַּלְּחוּ עַל יְרוּשָׁלַיִם, אֵף וְחִמָּה וְקֶצֶף וּמִשְׁחִית וּמִשְׁמִיד וּמַכְלָה, וְכָל א' וְא' הָרַב פִּיפּוּת בְּיָדוֹ שְׁנַאמַר וְאִישׁ כָּלִי מִפְּצֹו בְּיָדוֹ (יחזקאל שם).
וְכִינּוּן שֶׁשִׁשְׁמַע תִּי"ו הַדָּבָר הַזֶּה מִפִּי הַקָּב"ה מִיָּד יֵצֵא מִלְּפָנָיו בְּפִחֵי נִפְשׁוֹ.

ש אַחַר כֵּן נִכְנַס שִׁי"ן וַעֲמַד לְפָנָי הַקָּב"ה.
אָמַר לְפָנָיו רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם רְצוּנָה שֶׁתִּבְרָא בִּי אֵת עוֹלָמְךָ שְׁבִי נִקְרָא שְׁמֶךָ הַמְּפֹרָשׁ שְׁנַאמַר זֶה שְׁמִי לְעוֹלָם (שמות ג) וְעוֹד שֶׁאֵנִי תַחֲלֵת הַשֵּׁם הַנִּקְרָא שְׁדִי.
הַשִּׁיב הַקָּב"ה וְאָמַר לוֹ לֹא.

אָמַר לְפָנָיו לָמָּה, אָמַר לוֹ מִפְּנֵי שֶׁשִׂוָּא וְשֶׁקֶר שְׁנִיחָהּ נִקְרָאִים בָּהּ, וְשֶׁקֶר אֵין לוֹ רַגְלִים אֵף אֵת אֵין לָהּ רַגְלִים, אֹת שֶׁאֵין לוֹ רַגְלִים אֵיךְ אִבְרָא בּוֹ אֵת הָעוֹלָם.

It immediately left Him in dismay.

Next came the letter *reish*.

It told Him: "Master of the universe, create the world with me, because [I am the first letter in the word *rosh* (head)]. I am used in the verse, 'The head of Your words is truth' (*Psalms* 119:160). In addition, I am the first letter in Your title, *Rachum* (Compassionate), and I am also the first letter of the word *refuah* (healing)."

The Holy One, blessed be he, responded: "No."

It asked Him: "Why?"

He told it: "Because in the future Israel will be subjugated to idolatry through you. As the verse states, 'Let us appoint a head and return to Egypt' (*Numbers* 14:4), and from the verse, 'The [idolatrous] image had a head of fine gold' (*Daniel* 2:32), we know that idolatry is called a "head." In addition, the letter *reish* is the first letter of the words *ra* (wicked) and *rasha* (wicked person).

It immediately left Him in dismay.

Next, the letter *kuf* came and stood before the Holy One, blessed be He.

It said, "Master of the universe, create Your world with me, because in the messianic future people will proclaim before You the triple sanctification — [the word *kadosh*, holy, begins with the letter *kuf*]. As the verse states, 'One called to the other and said: Holy, holy, holy is the Lord of Hosts. . .' (*Isaiah* 6:3)."

The Holy One, blessed be He, responded: "No."

It asked Him: "Why?"

He told it: "Because through you curses will come into the world in the generation of the Flood. [*Kuf* is the first letter in

מִיַּד יֵצֵא מִלְּפָנָיו בְּפִחֵי נֶפֶשׁ.

אָחַר כָּד נִכְנַס רִי"שׁ.

וְאָמַר לְפָנָיו רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם רְצוֹנָךְ שְׁתִּבְרָא בִּי אֶת הָעוֹלָם שְׂבִי נֶאֱמָר רֵאשׁ דְּכִרְךָ אֱמַת (תהלים קיט), וְעוֹד שְׂאֵנִי בְּתַחֲלַת שְׂמֹךְ הַנִּקְרָא רַחוּם גַּם רְפוּאָה.

הַשִּׁיב הַקָּב"ה וְאָמַר לוֹ לָאוּ.

אָמַר לוֹ לָמָּה, אָמַר לוֹ מִפְּנֵי שְׂבָךְ עֲתִיד יִשְׂרָאֵל לְהִשְׁתַּעֲבֹד לְעִבּוּדָה זָרָה שְׂנֵאֱמָר נִתְּנָה רֵאשׁ וְנִשְׁוֹבָה מִצְרִימָה (פרשת שלח) וּמִנֵּן שְׂנִקְרָא עִבּוּדָה זָרָה רֵאשׁ שְׂנֵאֱמָר הוּא צְלָמָא רֵאשָׁה דִּי דְהַב טָב (דניאל ב), וְעוֹד רִי רַע וְתַחֲלַת רְשָׁע.

מִיַּד יֵצֵא מִלְּפָנָיו בְּפִחֵי נֶפֶשׁ.

אָחַר כָּד נִכְנַס קו"ף וְעָמַד לְפָנֵי הַקָּב"ה.

וְאָמַר רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם רְצוֹנָךְ שְׁתִּבְרָא בִּי אֶת עוֹלָמְךָ שְׂבִי קוּרְאִין לְפָנֶיךָ לְעֲתִיד לָבֵא קְדוּשָׁה מְשֻׁלְּשֶׁת שְׂנֵאֱמָר וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר קְדוּשׁ קְדוּשׁ קְדוּשׁ יי צְבָאוֹת וְגו' (ישעיה ו).

הַשִּׁיב הַקָּב"ה וְאָמַר לָאוּ.

אָמַר לוֹ לָמָּה.

אָמַר לוֹ מִפְּנֵי שְׂבָךְ עֲתִידִין קְלָלוֹת לָבֵא בְּעוֹלָם בְּבִנֵי דוֹר

the word *k'lalot* — curses.] As the verse states, 'He is light upon the face of the waters; their portion in the earth is cursed. . . ' (Job 24:18)."

It immediately left Him in dismay.

ז Next, the letter *tzadi* came and stood before the Holy One, blessed be He.

It said, "Master of the universe, create Your world with me, because in the future people will use me to speak of Your righteousness. [The first letter in the word *tzedakah*, righteousness, is *tzadi*.] As the verses state, 'Your righteousness is like the mighty mountains. . . ' (Psalms 36:7), 'You are righteous, Hashem, and Your judgments are upright' (ibid. 119:137), 'Hashem is righteous, He loves [those who perform] righteousness. . . ' (ibid. 11:7)."

The Holy One, blessed be He, responded: "No."

It asked Him: "Why?"

He told it: "Because in the future many troubles will come upon Israel through you. [The letter *tzadi* is the first letter in the word *tzarot* — troubles.] As the verses state, 'You showed me great and evil troubles. . . ' (ibid. 71:20), 'Woe! for great is that day, with none like it, and it is a time of trouble for Jacob. . . ' (Jeremiah 30:7), and 'From the west they will fear the name of Hashem, and from the rising of the sun His honor, for trouble will come like a river' (Isaiah 59:19)."

And when the *tzadi* heard this, it immediately left Him in dismay.

ח Next, the letter *peh* came and stood before the Holy One, blessed be He.

It said, "Master of the universe, create your world with me, because it is through me that people call out to You. [The letter *peh* is the first letter in the word *peh* — mouth. Also, the Torah's commandments are called *pekudim* — ordinances — a word that

המפּוֹל שֶׁנֶאֱמַר קַל הוּא עַל פְּנֵי מַיִם תִּקְלָל חִלְקָתָם בְּאֶרֶץ וְגו' (איוב כד) מִיַּד יֵצֵא מִלְּפָנָיו בְּפַחֵי נֶפֶשׁ.

ז אַחֲרַי פֶּה נִכְנָס צַדִּיק וְעָמַד לְפָנָי הַקָּב"ה.

וְאָמַר רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם רְצוֹנָה שֶׁתִּבְרָא בִּי אֶת עוֹלָמְךָ שֶׁבִּי נֶאֱמַר לְעֵתִיד בְּכָל יוֹם צְדָקָתְךָ שֶׁנֶאֱמַר צְדָקָתְךָ כְּהַרְרֵי אֵל וְגו' (תהלים קיט) צְדִיק אֶתָּה יְיָ וַיֵּשֶׁר וְגו' (שם) כִּי צְדִיק יְיָ צְדָקוֹת אָהֵב וְגו' (שם).

הַשֵּׁיב הַקָּב"ה וְאָמַר לוֹ לָאוּ.

אָמַר לוֹ לְמָה.

אָמַר לוֹ מִפְּנֵי שֶׁבֶּה עֵתִידִין לְבֹא צָרוֹת רַבּוֹת לְיִשְׂרָאֵל שֶׁנֶאֱמַר אֲשֶׁר הִרְאִיתִנִּי צָרוֹת רַבּוֹת וְגו' (שם עא) וְאָמַר (ירמיה ל) הוּי כִּי גְדוֹל הַיּוֹם הַהוּא וְגו' מֵאִין כָּמָהוּ וְעַתְּ צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וְגו', וְאָמַר וַיִּרְאוּ מִמַּעַרְבֵי אֶת שֵׁם יְיָ וּמִמְזֻרַח שָׁמֶשׁ אֶת כְּבוֹדוֹ כִּי יָבֹא פְּנֵהָר צָר (ישעיה נט).

וְכִיּוֹן שֶׁשָּׁמַע צְדִיק הַדָּבָר הַזֶּה מִיַּד יֵצֵא מִלְּפָנָיו בְּפַחֵי נֶפֶשׁ.

ח אַחֲרַי פֶּה נִכְנָס פֶּה וְעָמַד לְפָנָי הַקָּב"ה.

וְאָמַר רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם רְצוֹנָה שֶׁתִּבְרָא בִּי אֶת עוֹלָמְךָ שֶׁבִּי קוֹרִין לְפָנֶיךָ פְּקוּדֵי יְיָ יִשְׂרָאֵל מְשֻׁמְחֵי לֵב (תהלים ט)

begins with *peh* — as in the verse,] ‘The ordinances of Hashem are upright, rejoicing the heart’ (*Psalms* 19:9). They gladden the heart of man. And in addition, I am the first letter of [one of Your names, Redeemer] — *Podeh*.”

The Holy One, blessed be He, responded: “No.”

It asked Him: “Why?”

He said to it: “Because in the future Israel will expose themselves [*parua*, which starts with a *peh*] before idols with you. As the verse states, ‘Moses saw that the people were exposed, because Aaron had exposed them to experience disgrace before their adversaries’ (*Exodus* 32:25). And ‘disgrace’ is a reference to idolatry.”

It immediately left Him in dismay.

ע Next, the letter *ayin* came and stood before the Holy One, blessed be He.

It said: “Master of the universe, create Your world with me, because [the letter *ayin* is the first letter in the word *ayin* — eye.] And the verse states, ‘The eyes of Hashem will rove throughout all the land’ (*Zechariah* 4:10). That will take place [in the messianic era,] when ‘whoever despised the day of small things’ [will rejoice, and see how] ‘the eyes of Hashem will rove throughout all the land’ (*ibid.*)”

The Holy One, blessed be He, responded: “No.”

It asked Him: “Why?”

He said to it: “Because in the future adulterers will use you to await the evening to transgress with their lovers in secret. As the verse states, ‘The eye of the adulterer awaits the evening. . .’ (*Job* 24:15). But in the future I will carry out judgment against you. As the verse states, ‘The eyes of the wicked will fail. . .’ (*ibid.* 11:20).”

It immediately left Him in dismay.

שְׁהוּ מְשֻׁמְחִין לְבוֹ שֶׁל אָדָם, וְעוֹד שְׂאֵנִי תַחֲלֵת שְׁמִי הַנִּקְרָא פּוֹדֵה.

הַשֵּׁיב הַקָּב"ה וְאָמַר לוֹ לָאוּ.

אָמַר לוֹ לָמָּה.

אָמַר לוֹ מִפְּנֵי שְׂבָבָה עֲתִידִין יִשְׂרָאֵל לְפָרַעַ עֲצָמָן לְעִבּוּדָה זָרָה שְׁנֵאֲמַר וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת הָעָם כִּי פָרוּעַ הוּא כִּי פָרַעַה אֲהֲרֹן לְשִׂמְצָה בְּקִמְיָהֶם (פִּרְשֵׁת תְּשֵׂא) וַאֲיֵן שְׂמִצָּה אֲלָא עִבּוּדָה זָרָה.

מִיָּד יָצָא מִלְּפָנָיו בְּפַחֵי נִפְשׁוֹ.

ע אַחֲרַיִךְ בָּהּ נִכְנָס עֵי"ן וְעָמַד לְפָנָי הַקָּב"ה.

וְאָמַר רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם רְצוֹנָה שְׂתַבְרָא בִּי אֶת עוֹלָמְךָ שְׂבִי כְּתוּב עֵינֵי יי הַמָּה מְשׁוֹטְטִים בְּכָל הָאָרֶץ (זְכַרְיָה ד) וְאַתָּה עֵינֶיךָ בְּכָל הָעוֹלָם שְׁנֵאֲמַר כִּי מִי בְּזוֹ לְיוֹם קִטְנוֹת וְגו' עֵינֵי יי הַמָּה מְשׁוֹטְטִים בְּכָל הָאָרֶץ (שם).

הַשֵּׁיב הַקָּב"ה וְאָמַר לוֹ לָאוּ.

אָמַר לוֹ לָמָּה, אָמַר לוֹ מִפְּנֵי שְׂבָבָה עֲתִידִין מְנַאֲפִים לְשִׁמּוֹר אֶת הַנֶּשֶׁף לְעִבּוֹר עֲבִירָה בְּהַ בְּסִתְרָה שְׁנֵאֲמַר וְעֵין נוֹאֵף שְׂמֵרָה נֶשֶׁף וְגו' (אִיּוֹב כד) וְאֵנִי עֲתִיד לְעֲשׂוֹת בָּהּ דִּין שְׁנֵאֲמַר וְעֵינֵי רְשָׁעִים תִּכְלִינָה וְגו' (שם יא).

מִיָּד יָצָא מִלְּפָנָיו בְּפַחֵי נִפְשׁוֹ.

ס Next, the letter *samech* came before the Holy One, blessed be He.

It said: “Master of the universe, create Your world with me, because [the first letter in the word *somech*, support, is a *samech*]. And You are ‘the one who supports the fallen’ (*sid-dur*). As the verse states, ‘Hashem supports all those who fall. . .’ (*Psalms* 145:14).”

The Holy One, blessed be He, responded and said to it: “No.”

It asked Him: “Why?”

He said to it: “Because in the future My enemies will use you to turn My city into heaps, [*iyim*, which begins with the letter *ayin*]. As the verse states, ‘They have made Jerusalem into heaps’ (*ibid.* 79:1).” [editor’s note: but this is ayin, not samech]

It immediately left Him in dismay.

נ Next, the letter *nun* came and stood before the Holy One, blessed be He.

It said: “Master of the universe, create Your world with me, because in the future You will use me to give a soul [*neshamah*, the first letter of which is a *nun*] to people. And the soul is called a lamp [*ner*, the first letter of which is a *nun*]. As the verse states, ‘Man’s soul is Hashem’s lamp’ (*Proverbs* 20:27).”

The Holy One, blessed be He, responded: “No.”

It asked Him: “Why?”

He said to it: “Because in the [messianic] future I will use you to extinguish the lamps of the wicked. As the verse states, ‘May the lamp of the wicked be extinguished’ (*Job* 21:16). And not only that, but with you souls are incinerated in Gehennom. As the verse states, ‘Because Tophteh [Gehennom] is set up from yesterday . . . the breath (*nishmat*) of Hashem is like a river of brimstone burning in it’ (*Isaiah* 30:33).”

It immediately left Him in dismay.

ס אחר כה נכנס סמ"ך לפני הקב"ה ואמר רבונו של עולם רצונך שתברא בי את עולמך שבי נקראת סומך נופלים שניאמר סומך יי לכל הנופלים וגו' (תהלים קמ"ה).

השיב הקב"ה ואמר לו לאו.

אמר לו למה.

אמר לו מפני שבך עתידין אויבי לשום את עירי לעינים שניאמר שמו את ירושלים לעינים (שם ע"ט).

מיד יצא מלפניו בפחי נפש.

נ אחר כה נכנס נו"ן ועמד לפני הקב"ה ואמר רבונו של עולם רצונך שתברא בי את עולמך שבי אתה נתן נשמה לבריות לעתיד, ונקראת נר שניאמר נר אלהים נשמת אדם (משלי כז).

השיב הקב"ה ואמר לו לאו.

אמר לו למה.

אמר לו מפני שבך אני עתיד לכבות נרותיהן של רשעים לעתיד לבא שניאמר נר רשעים ידעך (איוב כא) ולא עוד אלא שבך מתעברות נשמות לגיהנם שניאמר כי ערוך מאתמול תפתה וגו' (ישעיה ל).

מיד יצא מלפניו בפחי נפש.

מ Next, the letter *mem* came and stood before the Holy One, blessed be He.

It said: "Master of the universe, create Your world with me, because in the future people will use me to declare Your sovereignty [*malchut*, the first letter of which is *mem*]. And Your governance [*memshalah*, the first letter of which is *mem*] rules over all. As the verse states, 'Your kingdom is a kingdom of [all] worlds. . .' (*Psalms* 145:13). And *mem* is the first letter in God's title as King (*melech*)."

The Holy One, blessed be He, responded: "No."

It asked Him: "Why?"

He said to it: "Because you will cause the messianic future to be a day of breaking [*mehumah*, the first letter of which is *mem*]. As the verse states, 'It is a day of breaking and trampling and confusion to Hashem. . .' (*Isaiah* 22:5)."

It immediately left Him in dismay.

ל Next, the letter *lamed* came before the Holy One, blessed be He.

It told Him: "Master of the universe, create Your world with me, because in the future You will use me to give Israel the tablets [*luchot*, the first letter of which is *lamed*] of the covenant and teach them the Ten Commandments. As the verse states 'The tablets were the work of God. . .' (*Exodus* 32:16)."

The Holy One, blessed be He, responded and said: "No."

It asked Him: "Why?"

He said to it: "Because in the future, through you they will be broken at the foot of the mountain and the Ten Commandments will fly up from them. As the verse states, 'I grasped the two tablets. . .' (*Deuteronomy* 9:17)."

It immediately left Him in dismay.

מ אחר כּף נכנס מ"ם וְעָמַד לְפָנַי הַקֶּבֶ"ה וְאָמַר רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם רְצוֹנָךְ שְׁתַּבָּרָא בִּי אֶת עוֹלָמְךָ שְׁבִי עִתִּידִין בְּאֵי הָעוֹלָם לֹאמַר מְלֻכּוֹתֶךָ וּמְמֻשְׁלָתֶךָ בְּכַל שְׁנָאֵמַר מְלֻכּוֹתֶךָ מְלֻכּוֹת כָּל עוֹלָמִים וְגו' (תהלים קמה) וּתְחַלֵּת שְׁמֶךָ שְׁבִי נִקְרָא מְלֻךְ. הַשִּׁיב הַקֶּבֶ"ה וְאָמַר לוֹ לָאוּ. אָמַר לוֹ לָמָּה.

אָמַר לוֹ מִפְּנֵי שְׁבִי עִתִּיד לָבֵא יוֹם מְהוּמָה שְׁנָאֵמַר בִּי יוֹם מְהוּמָה וּמְבוּסָה וּמְבוּכָה לִי וְגו' (ישעיה כב). מִיַּד יֵצֵא מִלְּפָנָיו בְּפַחֵי נִפְשׁוֹ.

ל אחר כּף נכנס ל"ד לְפָנַי הַקֶּבֶ"ה וְאָמַר לוֹ רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם רְצוֹנָךְ שְׁתַּבָּרָא בִּי אֶת עוֹלָמְךָ שְׁבִי אֶתְּךָ עִתִּיד לְתַת לְיִשְׂרָאֵל אֶת לוחות הַבְּרִית וּלְלַמְּדוֹן עֲשֵׂרֶת הַדְּבָרִים שְׁנָאֵמַר וְהַלְּחוֹת מֵעֲשֵׂה אֱלֹהִים וְגו' (פרשת תשא). הַשִּׁיב הַקֶּבֶ"ה וְאָמַר לוֹ לָאוּ.

אָמַר לוֹ לָמָּה, אָמַר לוֹ מִפְּנֵי שְׁבִי עִתִּידִין (הם) לְהִשְׁתַּבֵּר תַּחַת הָהָר וּלְפָרֵחַ הַדְּבָרִים מֵהֶם שְׁנָאֵמַר וְאֶתְּפֹשׂ בְּשָׁנַי לוחות וְגו' (פרשת עקב). מִיַּד יֵצֵא מִלְּפָנָיו בְּפַחֵי נִפְשׁוֹ.

Next came the letter *kaf*. At that time, when the *kaf* descended from the awesome crown [*keter*, the first letter of which is *kaf*] of the Holy One, blessed be He, there was a great commotion before Him.

It entered and stood before the throne of glory [throne is *kisei*, the first letter of which is *kaf*]. The throne was in an uproar, and the wheels of the chariot were seized by trembling.

The Holy One, blessed be He, addressed them: "Throne of glory and wheels of the chariot, why are you in such an uproar?"

They responded and said: "Because of the *kaf* that descended from our head and entered and stood within, because all of our honor [*kavod*, the first letter of which is *kaf*] and our value only comes about through it. As the verses state, 'The throne of honor exalted from the beginning. . .' (Jeremiah 17:12), 'They will tell the honor of Your sovereignty' (Psalms 145:11), 'May the honor of Hashem be forever' (ibid. 104:31), and 'The honor of Hashem shone upon you' (Isaiah 60:1)."

Immediately the Holy One, blessed be he, called to *kaf* and said to it: "What do you request?"

It told Him: "Master of the universe, I request that You create Your world with me, because I am used in reference to Your throne and Your crown, and because Your honor is in me.

"Your throne is alluded to in the verse, 'Your throne is established of old' (Psalms 93:2). Your crown is alluded to in the verse, 'Kings reign with me' (Proverbs 8:15). And Your honor is alluded to in the verse, 'All of the world is filled with His honor' (Isaiah 6:3)."

The Holy One, blessed be He, responded: "No."

It asked Him: "Why?"

אחר כף נכנס כ"ף ובאותה שעה רעש גדול היה לפני הקב"ה כשירד כ"ף מעל פתך נורא של הקב"ה.

נכנס ועמד לפני כסא הכבוד ונתרעש הפסא וגלגלי מרכבה אחזו רעדה.

אמר להם הקב"ה כסא הכבוד וגלגלי המרכבה מפני מה אתם מרעישין.

השיבו ואמרו מפני כ"ף שירד מעל ראשינו ונכנס ועמד לפנינו, שפל כבודנו ויקרנו לא נקרא אלא בו שנאמר כסא כבוד מרום וגו' (ירמיה יז) ואומר כבוד מלכותך יאמרו (תהלים קמה) ואומר יהי כבוד יי לעולם (שם כד) ואומר וכבוד יי עליך זרח (ישעיה ס).

מיד קרא הקב"ה לכ"ף ואמר לו מה אתה מבקש.

אמר לפניו רבוננו של עולם מבקש אני שתברא בי עולמו שבי נקרא פסא וכתרה, וכבודך בי.

פסא מנין שנאמר נכון פסאך מאז (תהלים צג) כתרה מנין שנאמר בי מלכים מלכו וגו' (משלי כא) כבודך מנין שנאמר מלא כל הארץ כבודו (ישעיה ו).

השיב הקב"ה ואמר לו לאו.

אמר לו למה.

He said to it: "Because in the future I will use you to strike together my hands [*kaf*, the first letter of which is *kaf*]. As the verse states, 'I too will clap My hands, one upon the other, until My fury is spent' (*Ezekiel* 21:22). Not only that, but you will cause the eyes of Israel to weep until their tears are spent [*kalu*, which begins with the letter *kaf*]. As the verse states, 'My eyes are spent with tears' (*Lamentations* 2:11). And will I create My world with you?"

When *kaf* heard this from the mouth of the Mighty One, it immediately left Him in dismay.

☞ And next, the letter *yod* came and stood before the Holy One, blessed be He.

It said: "Master of the universe, create Your world with me, because I am used to begin Your names: 'Yah Havayah — [both Names begin with *yod*] — is the Rock of eternity' (*Isaiah* 26:4). And not only that, with me all of Your creatures in the world thank [*yodu*, which begins with *yod*] You every day. As the verse states, 'All of Your creatures thank You, Hashem. . .' (*Psalms* 145:10). And not only that, but I begin Your title, *Yachid* (Unique One)."

He told it: "No."

It asked Him: "Why?"

He told it: "Because in the future I will use you to create the [evil] inclination [*yetzer*, which begins with the letter *yod*], which misleads people. As the verse states, 'The inclination of the heart of the man is evil from his youth' (*Genesis* 8:21)."

It immediately left Him in dismay.

ט Next, the letter *tet* came and stood before the Holy One, blessed be He.

It said: "Master of the universe, create Your world with

אמר לו מפני שבה אני עתיד להכות פפי אל פפי שנאמר וגם אני אכה פפי אל פפי והנחתי חמתי, ולא עוד אלא בה יכלו בדמעות עיניהם של ישראל שנאמר כלו בדמעות עיני (איכה ב) ואני אברא בה עולמי.

וכיון ששמע כ"ף הדבר הזה מפי הגבורה מיד יצא מלפניו בפחי נפש.

☞ אחר בה נכנס יו"ד ועמד לפני הקב"ה ואמר רבנו של עולם רצונה שתברא בי את עולמך שפי נקראת יי צור עולמים (ישעיה כו) ולא עוד שפי יודוך על כל מעשיך בכל יום כל באי עולם שנאמר יודוך יי כל מעשיך וגו' (תהלים קמה) ולא עוד אלא שפי תחלת שמה נקרא יחיד.

אמר לו לאו.

אמר לו למה.

אמר לו מפני שבה אני עתיד לברא יצר הרע שהוא מטעה את הבריות בבאי עולם שנאמר פי יצר לב האדם רע מנעוריו (פרשת בראשית).

מיד יצא מלפניו בפחי נפש.

ט אחר בה נכנס טי"ת ועמד לפני הקב"ה ואמר רבנו של עולם רצונה שתברא בי את עולמך שפי

me, because You use me to place the spirit of holiness in the mouths of those who fear You, so that they proclaim Your goodness [*tov*, beginning with the letter *tet*]. As the verse states, 'Hashem is good to all. . .' (*Psalms* 145:9). And not only that, but with me You have hidden away Your goodness for the righteous, to bequeath it to them in the messianic future. As the verse states, 'How vast is Your goodness that You have laid away. . .' (*ibid.* 31:20)."

The Holy One, blessed be He, responded: "No."

It asked Him: "Why?"

He said to it: "Because in the future I will use you to call My nation unclean [*tamei*, beginning with the letter *tet*]. As the verse states, 'I am a man of unclean lips and amidst a people of unclean lips. . .' (*Isaiah* 6:5). And not only that, but in the future a leprous man will use you to call out, 'Unclean!' As the verse states, 'They called out to them: Depart, unclean ones!' (*Lamentations* 4:15)."

It immediately left Him in dismay.

ח Next, the letter *chet* came before the Holy One, blessed be He.

It said: "Master of the universe, create Your world with me, because people will use me to speak of Your kindness [*chesed*, beginning with the letter *chet*], Hashem. As the verse states, 'He loves righteousness and justice; the kindness of Hashem fills the earth. . .' (*ibid.* 33). And with me You are called [*gracious*, *chanun*, which begins with the letter *chet*, as in the verse,] 'Compassionate and gracious is Hashem' (*ibid.* 145)."

The Holy One, blessed be He, responded it: "No."

It asked Him: "Why?"

He said to it: "Because in the future I use you to write the sin [*chatat*, which begins with the letter *chet*] of My nation with

אתה נותן רוח הקדש בפני יראיך לאמר לפניך טובך ששנאמר טוב יי לכל וגו' (תהלים קמ"ה) ולא עוד שפי צפנת טובך לצדיקים להנחיל להם לעתיד לבא ששנאמר מה רב טובך אשר צפנת וגו' (שם לא).

השיב הקב"ה ואמר לו לאו.

אמר לו למה.

אמר לו מפני שבה אני עתיד לקרא לעמי טמא, ששנאמר כי איש טמא שפתים אנכי ובתוך עם טמא שפתים וגו' (ישעיהו ו) ולא עוד אלא שבה עתיד אדם מצרע לקרא טמא ששנאמר וטמא טמא יקרא (פרשת תזריע) ואמר סורו טמא קראו למו (איכה ד).

מיד יצא מלפניו בפחי נפש.

ח אחר כך נכנס חי"ת לפני הקב"ה ואמר רבוננו של עולם רצונך שתברא בי את עולמך שפי יאמרו חסדך יי ששנאמר אוהב צדקה ומשפט חסד יי מלאה הארץ וגו' (שם לג) ובי נקראת רחום וחנון יי (שם קמה).

השיב הקב"ה ואמר לו לאו.

אמר לו למה.

אמר לו מפני שבה אני עתיד לכתוב בעט של ברזל

a pen of iron. As the verse states, 'The sin of Judah is written with an iron pen, with a diamond point, engraved. . .' (Jeremiah 17:1)."

It immediately left Him in dismay.

Next, the letter *zayin* came and stood before the Holy One, blessed be He.

It said: "Master of the universe, create Your world with me, because with me Your remembrance [*zecher*, beginning with the letter *zayin*] is proclaimed to every generation. As the verse states, 'This is My remembrance forever. . .' (Exodus 3:15). And not only that, but You will use me in the future to make a remembrance of Your wonders."

The Holy One, blessed be He, responded: "No."

It asked Him: "Why?"

He told it: "Because in the future you will cause people in the world to turn astray [*zenut*, beginning with the letter *zayin*]. As the verse states, 'The land goes astray from following Hashem' (Hosea 1:2). And not only that, but in the future you will be instrumental in having the Israelites turn astray after the daughters of Moab, in consequence of which 24,000 Israelites will fall. As the verses state, 'The nation began to turn astray. . .' (Numbers 25:1), and 'Those that died in the plague were 24,000' (ibid. 9). And how will I create the world with you?"

It immediately left Him in dismay.

Next, the letter *vav* came before the Holy One, blessed be He.

It said: "Master of the universe, create Your world with me, because with me people praise You, [as in the verse,] 'And [*ve-*, a prefix consisting of the letter *vav*] You are holy, You dwell in the midst of the praise of Israel' (Psalms 22:4)."

חטאת עמי שנאמר חטאת יהודה כתובה בעט ברזל בצפרן שמיר חרושה וגו' (ירמיה טו).

מיד יצא מלפניו בפחי נפש.

אחר כך נכנס זי"ן ועמד לפני הקב"ה ואמר רבוננו של עולם רצונה שתברא בי את עולמך שבי נקרא זכרה לדור ודר שנאמר זה שמי לעולם וגו' (פרשת שמות) ולא עוד אלא שבי עתיד לעשות זכר לנפלאותיו.

השיב הקב"ה ואמר לו לאו.

אמר לו למה.

אמר לו מפני שבה עתיד לבא זנות לעולם שנאמר כי זנה תזנה הארץ מאחרי יי (הושע א) ולא עוד אלא שבה עתידין ישראל לזנות לבנות מואב ויפול מהם כ"ד אלה שנאמר ויחל העם לזנות וגו' (פרשת בלק) ואומר ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלה (שם) והיא אברהם בך את העולם.

מיד יצא מלפניו בפחי נפש.

אחר כך נכנס וי"ו לפני הקב"ה ואמר רבוננו של עולם רצונה שתברא בי את עולמך שבי אומרים לפניך בשבח ואתה קדוש יושב תהלות ישראל (תהלים כב).

The Holy One, blessed be He, responded: “No.”

It asked Him: “Why?”

He said to it: “Because in the future I will use you to strike Israel with a mighty blow because of [their] lust. As the verse states, ‘And [the prefix *vav*] Hashem struck the nation with a very mighty blow” (*Numbers* 11:13).

It immediately left Him in dismay.

ה Next, the letter *hey* came and stood before the Holy One, blessed be He.

It said: “Master of the universe, create your world with me, because in the future Israel will use me to express thanksgiving [*hodiah*, beginning with the letter *hey*] and majesty [*hadarah*, beginning with the letter *hey*] before You. As the verse states, ‘Thanksgiving [*hod*] and majesty [*hadar*] are before Him. . .’ (*I Chronicles* 16:27). And in the future they will proclaim and express thanksgiving for Your might. As the verse states, ‘Give thanks to Hashem, call out in His name. . .’ (*Psalms* 105:1).”

The Holy One, blessed be He, responded: “No.”

It asked Him: “Why?”

He said to it: “Because in the future you will cause the great day of judgment, burning like a furnace, to come to the world. As the verse states, ‘Behold the day [*hayom*, which begins with the prefix the, *ha*, consisting of the letter *hey*] is coming, burning like a furnace, and all of the insolent sinners will be. . .’ (*Malachi* 3:19).

It immediately left Him in dismay.

ו Next, the letter *dalet* came and stood before the Holy One, blessed be He.

It said: “Create Your world with me, because in the future people will use me to tell Your greatness to their generations

הַשִּׁיב הַקָּב"ה וְאָמַר לוֹ לֹאֵו.

אָמַר לוֹ לָמָּה.

אָמַר לוֹ מִפְּנֵי שְׂאֵנֵי עֲתִיד לְהַכּוֹת בְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל עַל אֲדוּת הַתְּאַוָּה מִכָּה רַבָּה שְׂנֵאָמַר וְנָךְ יִי בְּעַם מִכָּה רַבָּה מְאֹד (פִּרְשֵׁת בַּהֲעֵלְתֶךָ).

מִיָּד יָצָא מִלְּפָנָיו בְּפַחֵי נִפְשׁוֹ.

ה אַחֲרַי בְּךָ נִכְנַס הַ"א וְעָמַד לְפָנָי הַקָּב"ה וְאָמַר רְבוּנוּ שָׁל עוֹלָם רְצוּנָךְ שֶׁתִּבְרָא בִּי אֶת עוֹלָמְךָ שְׂבִי עֲתִידִין יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר לְפָנֶיךָ הוֹדָיָה וְהַדְרָה שְׂנֵאָמַר הוֹד וְהַדָּר לְפָנָיו וְגו' (דְּבָרֵי הַיָּמִים טז) וְהוּ עֲתִידִין לְקָרוֹת לְפָנֶיךָ וְלַהוֹדוֹת גְּבוּרָתֶךָ שְׂנֵאָמַר הוֹדוּ לִי קְרָאוּ בְּשִׁמּוֹ וְגו' (תְּהִלִּים ק"ה).

הַשִּׁיב הַקָּב"ה וְאָמַר לוֹ לֹאֵו.

אָמַר לוֹ לָמָּה.

אָמַר לוֹ מִפְּנֵי שְׂבָבָה עֲתִיד לְבֹא לְעוֹלָם יוֹם הַדִּין הַגָּדוֹל שֶׁהוּא בּוֹעֵר בְּתַנּוּר שְׂנֵאָמַר כִּי הִנֵּה הַיּוֹם בָּא בּוֹעֵר בְּתַנּוּר וְהָיוּ כָּל יְדָיִם וְגו' (סוֹף מְלָאכִי).

מִיָּד יָצָא מִלְּפָנָיו בְּפַחֵי נִפְשׁוֹ.

ו אַחֲרַי בְּךָ נִכְנַס דַּל"ת וְעָמַד לְפָנָי הַקָּב"ה וְאָמַר רְצוּנָךְ שֶׁתִּבְרָא בִּי אֶת עוֹלָמְךָ שְׂבִי עֲתִידִין בְּאֵי

[*dorot*, beginning with the letter *dalet*]. As the verse states, 'Generation to generation will praise Your deeds' (*Psalms* 145:4). And not only that, but with me Your word [*devarchah*, starting with the letter *dalet*] stands firm in heaven. As the verse states, 'Forever, Hashem, Your word stands firm in heaven' (ibid. 119:89)."

The Holy One, blessed be He, responded: "No."

It asked Him: "Why?"

He told it: "Because with you Israel will undergo judgment [*din*, beginning with the letter *dalet*]. As the verse states, 'If a matter eludes you in judgment. . .' (*Deuteronomy* 17:8)."

It immediately left Him in dismay.

Next, the letter *gimel* came before the Holy One, blessed be He.

It said to Him: "Master of the universe, create Your world with me, because with me Your greatness [*gedulah*, beginning with the letter *gimel*] and Your might [*gevurah*, beginning with the letter *gimel*] are proclaimed. As the verses state, 'Great is Hashem and much praised' (*Psalms* 145:3) and 'Who will tell the mighty deeds of Hashem?' (ibid. 106:2)."

The Holy One, blessed be He, responded: "No."

It asked Him: "Why?"

He said to it: "Because in the future I will use you to repay recompense [*gemul*] to 'the islands and the enemies' (cf. *Isaiah* 59:18). As the verse states, 'In keeping with their deeds, He shall accordingly repay' (*Isaiah* 59:18)."

And when *gimel* heard this, it left Him in dismay.

Next, the letter *beit* came before the Holy One, blessed be He.

It said to Him: "Master of the universe, create Your world with me, because with me those who come into the world

עוֹלָם לְסִפּוּר גְּדֻלַּתְךָ לְדוֹרְתָם שְׁנֵי אֲמָר דּוֹר לְדוֹר יִשְׁבַּח מְעֻשֶׁיךָ (תהלים קמ"ה) וְלֹא עוֹד אֵלָּא שְׁבִי דְבְרֶךָ נֶצֶב בְּשָׂמַיִם שְׁנֵי אֲמָר לְעוֹלָם יִי דְבְרֶךָ נֶצֶב בְּשָׂמַיִם (שם ק"ט).

הַשִּׁיב הַקָּב"ה וְאָמַר לוֹ לָאוּ.

אָמַר לוֹ לָמָּה.

אָמַר לוֹ מִפְּנֵי שְׂבָבָה נְדוּנִין יִשְׂרָאֵל בֵּין דִּין לְדִין בֵּין מִשְׁפָּט לְמִשְׁפָּט שְׁנֵי אֲמָר כִּי יִפְלֵא מִמֶּךָ דָּבָר לְמִשְׁפָּט וְגו'.

מִיַּד יֵצֵא מִלְּפָנָיו בְּפַחֵי נִפְשׁוֹ.

אַחַר כֵּן נִכְנַס גִּימ' לְלִפְנֵי הַקָּב"ה וְאָמַר לְפָנָיו רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם רְצוֹנָה שְׂתַבְרָא בֵּי אֶת עוֹלְמָךְ שְׁבִי אָמוֹר גְּדֻלַּתְךָ וְגִבּוֹרְתְךָ שְׁנֵי אֲמָר גְּדוּל יִי וְמַהוּלָל מְאֹד (תהלים קמה) וְאֹמַר מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת יִי (שם קו).

הַשִּׁיב הַקָּב"ה וְאָמַר לוֹ לָאוּ.

אָמַר לוֹ לָמָּה.

אָמַר לוֹ מִפְּנֵי שְׂבָבָה עֲתִיד אֲנִי לְשַׁלֵּם גְּמוּלָה לְאֵיִים וְלְאֹיְבִים שְׁנֵי אֲמָר כְּעַל גְּמוּלוֹת כְּעַל יִשְׁלָם וְכִיּוֹן שְׁשֻׁמְעָה גִימ' לְהַדְבֵּר יֵצֵא מִלְּפָנָיו בְּפַחֵי נִפְשׁוֹ.

אַחַר כֵּן נִכְנַס בֵּי"ת לְלִפְנֵי הַקָּב"ה וְאָמַר לְפָנָיו רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם רְצוֹנָה שְׂתַבְרָא בֵּי אֶת עוֹלְמָךְ שְׁבִי

praise You every day. As the verses state, 'Blessed [*baruch*, beginning with the letter *beit*] is Hashem forever, amen and amen. . .' (*Psalms* 89:53), 'Bless Hashem His angels. . .' and 'Bless Hashem, all of His hosts, His ministers. . .' (*ibid.* 103:21). And in the future, all generations of the world will say before You, 'Blessed is Hashem God, the God of Israel' (*ibid.* 72:18). And the verse states, 'Blessed is His glorious name forever, and His glory will fill. . .' (*ibid.* 19)."

Immediately the Holy One, blessed be He, accepted its request and told it, "Yes."

He told it, "Blessed is the one who comes in the name of Hashem" (*Psalms* 108:26). And He created His world with *beit*. As the verse states, "In the beginning [*Bereishit*, which begins with *beit*] God created."

✠ When *alef* heard about this and saw that the Holy One, blessed be He, had decided to create the world with *beit*, it stood off to the side and remained silent until the Holy One, blessed be He, called to it and told it: "*Alef, alef*, why do you remain silent and do not say anything to Me?"

It said to Him: "Master of the universe, it is because all of the letters have a large numerical value, but I have a small numerical value.

"*Beit* is two, *gimel* is three, *dalet* is four, and *hey* is five, whereas I am one."

The Holy One, blessed be He, replied: "*Alef*, do not be upset, because you are the head of them all, like a king. I am one [*echad*, which begins with the letter *alef*], you are one and the Torah is one. And in the future I will use you to give the Torah to Israel My nation, which is called one. As the verse states, 'I [*Anochi*, which begins with the letter *alef*] am Hashem your God' (*Exodus* 20:1). *Anochi* is the first word of all of the Ten Commandments, and *alef* is the first of all of the letters."

מִשְׁבַּחֵיךָ לְפָנֶיךָ בָּאֵי עוֹלָם בְּכָל יוֹם שְׁנֵיאָמַר בְּרוּךְ יי
לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן וְגו' (תהלים פט) בָּרְכוּ יי מְלֹאכְיוֹ וְגו'
וְאֹמַר בָּרְכוּ יי כָּל צְבָאָיו וּמַעֲשָׂיו וְגו' (שם קג) וְעַתִּידִין כָּל
דּוֹרוֹת הָעוֹלָם לֵאמֹר לְפָנֶיךָ בְּרוּךְ יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל (שם עב)
וְאֹמַר וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמְלֵא כְבוֹדוֹ וְגו' (שם).
מִיַּד קִבֵּל הַקָּב"ה מִמְּנוֹ וְאָמַר לוֹ הֵן.

וְאָמַר לוֹ בְּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יי וּבְרָא בּוֹ אֶת עוֹלָמוֹ בְּבִי"ת
שְׁנֵיאָמַר בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים.

✠ אָל"ף פִּינּוֹן שִׁשְׁמַע הַדָּבָר וְרָאָה שֶׁהַקָּב"ה בִּקֵּשׁ
לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם בְּבִי"ת עָמַד לוֹ לְצַד אַחֵר וְשָׁתַק
עַד שֶׁקָּרָא לוֹ הַקָּב"ה וְאָמַר לוֹ אָל"ף אָל"ף מִפְּנֵי מָה
אַתָּה שׁוֹתֵק וְאֵי אַתָּה אֹמֵר לִי כְלוּם.

אָמַר לְפָנָיו רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם מִפְּנֵי שֶׁכָּל הָאֲתִיוֹת כּוֹלֵן
בְּמִנְיַן מְרוּבָה מִתְחַשְׁבִּין וְאֲנִי בְּמִנְיַן מוֹעֵט.

בִּי"ת בְּשָׁנִים גִּימ' ל' בְּשִׁלְשָׁה דָל"ת בְּאַרְבַּע ה"א
בְּחִמְשָׁה וְאֲנִי בְּאֶחָד.

הַשִּׁיב הַקָּב"ה וְאָמַר לוֹ אָל"ף אֵל תִּתְעַצֵּב שֶׁאַתָּה רֹאשׁ
לְכָלָן כְּמִלָּה, אֲנִי אֶחָד וְאַתָּה אֶחָד וְתוֹרָה אַחַת וְאַתָּה
שְׁעֵתִיד אֲנִי לִיתֵן תּוֹרָה בְּךָ לְיִשְׂרָאֵל עִמִּי שְׁנִקְרָא אֶחָד
שְׁנֵיאָמַר אֲנִי יי אֱלֹהֵיךָ, אֲנִי רֹאשׁ לְכָל הַדְּבָרוֹת וְאָל"ף
רֹאשׁ לְכָל הָאוֹתִיוֹת.

And from where do we see that the Holy One, blessed be He, is called one? The verse states, "Hashem, our God, Hashem is one" (*Deuteronomy* 6:4). And from where do we know that the Torah is called one? As the verse states, "You will have one Torah" (*Numbers* 15:29). And how do we know that Israel is called one? The verse states, "Who is like Your nation Israel, one people in the land?" (*II Samuel* 7:23). And from where do we know that *alef* is called *echad*? As the verse states, "How can one [person] pursue 1,000 and two put 10,000 to flight?" (*Deuteronomy* 32:30). [The Hebrew word for thousand, *elef*, is spelled like *alef*, and the verse states, *echad elef*, implying that *echad* is equal to *elef*.]

2. The Alphabet in Standard Order

א *Alef*. Why is the long "arm" of the *alef* on a diagonal?

And why does the *alef* have two "feet" — the extensions at the upper right and lower left — like those of a human being? It has two feet because it is the first letter in the word *emet* — truth — and truth has "feet" (a solid foundation upon which to stand), whereas falsehood does not. Therefore, all of the letters of the word *emet* have horizontal feet upon which to stand firmly (*אמת*), whereas those of *sheker* — falsehood — do not. Instead, all of the letters of *sheker* stand precariously upon points (*שקר*).

And why is the arm of the *alef* on a diagonal? That is because it testifies about itself, as though it is waving back and forth to draw attention to itself, before the Holy One, blessed be He, and He is true forever. As the verse states, "The truth of Hashem is forever" (*Psalms* 117:2).

ב *Beit*. Why is the opening on the left of the *beit* turned toward the next letter, *gimel*, as the right side of *gimel* tends back toward the *beit*? That is because *beit* is like a house — *bayit* — whose doors are opened to all.

ומנין שהקב"ה נקרא אחד שנאמר "אלהינו" א אחד (פרשת ואתחנן) ומנין שהתורה נקרא אחת שנאמר תורה אחת יהיה לכם וגו' (במדבר טו כט) ומנין שישראל נקרא אחד שנאמר מי פעמך ישראל גוי אחד בארץ (שמואל ב ז) ומנין שאלף נקרא אחד שנאמר איכה ירדף אחד אלף ושנים ינוסו רבבה (פרשת האזינו).

א ומפני מה ידו של אלף זקוף מצדו ויש לו נשתי רגלים כפני אדם מפני שפתוב בו אמת ואמת יש לו רגלים ושקר אין לו רגלים, לפיכך כל אותיות של אמת יש להם רגלים ושל שקר אין להם רגלים, שכל אותיות של שקר עומדות על חודן.

ומפני מה ידו של אלף זקוף מצדו מפני שהוא מועיד בו ומניף בו לפני הקב"ה שהוא אמת לעולם שנאמר ואמת יי לעולם (תהלים קיז).

ב בי"ת מפני מה פניו כלפי גימ"ל ופניו של גימ"ל כלפי בי"ת, מפני שבי"ת דומה לבית שדלתיו פתוחין לכל.

ג *Gimel*. *Gimel* is like a man who grants — *gomel* — kindness. When he sees a poor person at the entrance of his house, he goes in to bring him food or money. And why is the “foot” of the *gimel* (its lower leftward extension) turned toward the *dalet*? That is because it engages in all of its actions solely in order to bestow kindness upon the poor — *dal*.

ד *Dalet*. Why does *dalet* look like a staff with its face turned forward, toward the *hey*? That is because a person who is poor — *dal* — looks only for the benefits of this world, which was created with the letter *hey*. The verse states, “These are the generations of the heavens and the earth when they were created — *b’hibaram*” (*Genesis* 2:4), and the Sages teach: “Do not read *b’hibaram* but *behei baram* — ‘God created all things with the letter *hey*.’” And why was the world created with the letter *hey*? That is because the letter *hey* has the shape of an exedra — a courtyard surrounded on three sides by a portico. And this world too is similar to an exedra, in that if a person chooses to be unworthy of it, the way is open before him to go where he wishes.

ה And why does the *hey* have two openings — one large and one small? That is because if a person intends to be wicked and leave the realm of goodness, he leaves easily through the large opening. But if a person wants to repent and enter goodness, he must enter through the small opening — meaning that it is difficult to repent.

ו *Vav*. The *vav* is upright, like a rod, with its face turned toward the *zayin*. The *zayin* indicates the wicked person, because it is the first letter in the word *zenut*, which means going astray. Thus, the Holy One, blessed be He, indicates in the alphabet that in the future He will strike the wicked with a fiery rod, exercising the judgment of Gehennom, until their

ג גִּימָ"ל דּוֹמָה לְגֹבֵר שְׂגוֹמֵל חֲסָדִים שְׂרָאָה אֶת הָעֲנִי עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ וְנִכְנָס לְהוֹצִיא לוֹ מִתּוֹכוֹ מִזּוֹן אִוּ פְּרוּטוֹת לִיתֵן לְעֲנִי, וּמִפְּנֵי מָה רָגְלוֹ שָׁל גִּימָ"ל כְּלַפֵּי דָל"ת מִפְּנֵי שְׁפָל גְּמִילוֹת חֲסָדִים אֵינָה אֵלָא לְדָלִים.

ד דָּל"ת מִפְּנֵי מָה דּוֹמָה לְמִקְל וּפְנָיו כְּלַפֵּי ה"י, מִפְּנֵי שְׂאָדָם דָּל אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל אֵלָא לְטוֹבָתוֹ שָׁל הָעוֹלָם הַזֶּה שְׂנַבְרָא בְּה"י שְׂנַאֲמַר אֵלָה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם (פִּרְשֵׁת בְּרֵאשִׁית) אֵל תְּהִי קוֹרָא בְּהִבְרָאָם אֵלָא בְּה"י בְּרָאָם וּמִפְּנֵי מָה נִבְרָא בְּה"י מִפְּנֵי שֶׁהוּא דּוֹמָה לְאַכְסִדְרָה וְהָעוֹלָם הַזֶּה דּוֹמָה לְאַכְסִדְרָה שְׁפָל מִי שְׂרוּצָה לְצֵאת מֵעוֹלָמוֹ פֶּתַח פֶּתוּחַ לְפָנָיו.

ה ה"י וּמִפְּנֵי מָה יֵשׁ לְה"י שְׁנֵי פִתְחִים אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטָן מִפְּנֵי שְׂאָם בָּא לְהִרְשִׁיעַ וְלְצֵאת יוֹצֵא בְּפִתַח גָּדוֹל, וְאֵם בָּא לְעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וְלְהִפְגֵּם נִכְנָס בְּפִתַח קָטָן, קִשָּׁה עָלָיו לְעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.

ו וָ"ו מִפְּנֵי מָה זְקוּף וְעוֹמֵד וּפְנָיו כְּלַפֵּי זַי"ן וְהוּא דּוֹמָה לְמַטָּה, מִפְּנֵי שְׂרָמֵז הַקֶּבֶ"ה בְּאוֹתֵיזוֹת שֶׁהוּא עֲתִיד לְהַכּוֹת אֶת הָרָשָׁעִים בְּמַטָּה שָׁל אֵשׁ בְּדִינָה שָׁל

voices will be heard crying from Gehennom, “Woe, woe (*vai*, the first letter of which is *vav*)!” As the verse states, “Woe to the wicked [who does] evil. . .” (*Isaiah* 3:11).

ז *Zayin*. Why is one of the *zayin*'s “crowns” — ornamentations — turned back toward the *vav* and another crown turned forward toward the *chet*? That is because if a man seeks to be intimate with a woman who is not his wife, he turns one eye toward the goal of straying after his evil inclination in order to transgress and sin, and he turns his other eye to looking around for possible witnesses who, if they saw him, would say of him, “Woe, woe (*vai*, the first letter of which is *vav*), so-and-so went with a prostitute (*zonah*, the first letter of which is *zayin*)!” But he does not know that the One Who sits concealed in heaven turns His face to him. As the verse states, “The eye of the adulterer awaits the evening,” thinking that no one will see him then (*Job* 24:15).

ח *Chet*. Why doesn't the *chet* have a crown? That is because everyone whose words are ugly and who sins (*choteh*, the first letter of which is *chet*) receives no praise in this world and no good name, but shame, dishonor, opprobrium and disgrace.

ט *Tet*. The “hand” of the *tet* hides within it, even as its head stands upright and wears a crown (because of the good — *tov*, the first letter of which is *tet* — that it performs). Its hand is hidden to indicate that whoever performs deeds that are good and charitable, acts kindly and gives charity to the poor should do so secretly. When a person gives charity in

גיהנום עד שִׁנְשָׁמַע קוֹל הַרְשָׁעִים קוֹל וַי וַי מִתוֹךְ גִּיהֵנוֹם שֶׁנֶּאֱמָר אוֹי לְרָשָׁע רַע וְגו' (ישעיה ג).

ז זַיִן מִפְּנֵי מָה יֵשׁ לוֹ שְׁנֵי תַגִּין אֶחָד כְּלָפֵי וָא"ו וְאֶחָד כְּלָפֵי ח"ת מִפְּנֵי שֶׁכָּל אָדָם שֶׁמִּבְקָשׁ לִילָף אֶצֶל אִשָּׁה שֶׁאִינָהּ שְׁלוֹ לְבָא עָלֶיהָ עֵינָיו אֶחָד כְּלָפֵי חֵטָא וְעֵבִירָה לְטַעוֹת אַחַר יֵצְרוּ, לְפִיכָךְ הָאֲחַת כְּלָפֵי ח' וְעֵינֵי אַחַת כְּלָפֵי בְּשׂוֹר וְדָם שֶׁאִין בּוֹ מִמֶּשׁ (נִסְחָ אַחַר שֶׁהָיוּ דוֹמִין לְעֵץ שֶׁנֶּאֱמָר כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה) שֶׁמָּא יֵרָאוּ אוֹתוֹ בְּנֵי אָדָם וַיֵּאמְרוּ עָלָיו וַי וַי הֲלָךְ פְּלוֹנִי אֶצֶל זוֹנָה וַאֲיֵנוּ יוֹדְעֵי שְׁמִי שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בְּסִתְרֵי שָׁמַיִם מְשִׁים פָּנָיִם בּוֹ שֶׁנֶּאֱמָר וְעַיִן נֹאֵף שֶׁמְרָה נִשְׁפָּה (אִיּוֹב כד) לְפִיכָךְ הָאֶחָד כְּלָפֵי וָא"ו, (הַגְּהָ"ה וְהַקְּרוֹב אֵלָיו מִקִּיר תִּזְעַק וּפְּנֵים מֵעֵץ יִעֲנָנָה (חֲבֻקֹּב ב) עַד כֹּאן הַהַגְּהָ"ה).

ח ח"ת מִפְּנֵי מָה אִין לוֹ כְּתֵר מִפְּנֵי שֶׁכָּל מִי שֶׁדִּבְרִיו מְכַעְרִים וְחוֹטֵא (יֵשׁ לוֹ גְּנָאִי וּבִשְׁתַּת פָּנָיִם) וַאֲיֵן לוֹ שֶׁבַח בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא שֵׁם טוֹב אֶלָּא גְּנָאִי וְחֲרָפָה וּכְלִימָה וּבִשְׁתַּת פָּנָיִם.

ט טי"ת מִפְּנֵי מָה יָדוּ טָמוֹן לְתוֹכוֹ וְרֵאשׁוֹ זְקוּף וַיֵּשׁ לוֹ כְּתֵר מִפְּנֵי שֶׁכָּל מִי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה מַעֲשִׂים טוֹבִים וְצַדִּיקָה וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְנוֹתֵן צַדִּיקָה לְעַנְיִים צָרִיךְ שֶׁלֹּא

secret, he pushes away *Af*, the angel of death, from himself and from his family. As the verse states, "A gift in secret will appease wrath (*af*), and bribery in the pocket [will even appease] strong wrath" (*Proverbs 21:14*).

📌 *Yod*. Why is the *yod* the smallest of all the letters? That is because whoever diminishes himself in this world and is completely humble attains the merit of inheriting the life of the world-to-come, which was created with a *yod*. As the verse states "Yah Havayah is the Rock of eternity" (*Isaiah 26:4*; both Names of God used here begin with the letter *yod*).

This world was created with the letter *hey*, and the world-to-come was created with the letter *yod*. Why was the world-to-come created with *yod*? That is because the righteous, the children of the world-to-come, are small in number. And why is the crown of the *yod* turned forward, indicating the future? That is because every righteous person is given future reward in keeping with his deeds, and his righteousness goes before him (leading him to a good future). As the verse states, Your righteousness will go before you (*Isaiah 58:8*).

כ ד *Kaf*. Why does the *kaf* look like a cup (*kos*, the first letter of which is *kaf*), and why is its face turned forward toward the *lamed*? That is because the word *kos* is very similar to the Hebrew for throne (*kisei*, the first letter of which is *kaf*). And a royal throne is only made for a king to sit upon (and the king is represented by the *lamed*).

ל *Lamed*. Why is the *lamed* taller than all of the other letters? That is because it is in the middle of the 22 letters and similar to a king who sits upon the throne of glory, with the kingdom before him. The *kaf* before it is the throne of glory and the *mem* after it is sovereignty (*malchut*, the first letter of which is *mem*). And it is the choicest of them all, like a king.

יהיה עושה אלא בסתר שכל הנותן צדקה בסתר כופה מלאה המות ממונו ומאנשי ביתו שנקרא אף שנקמר מתן בסתר יכפה ויחד בחיק חמה עזה (משלי כא).

📌 יו"ד מפני מה הוא קטן מכל האותיות מפני שכל מי שהוא מקטין עצמו בעולם הזה ואין בו גסות הרוח זוכה ונוחל חיי עולם הבא שנברא ביו"ד שנאמר פי ביה יי צור עולמים (ישעיה כו) ביה"י נברא העולם הזה ביו"ד נברא עולם הבא, מפני מה נברא עולם הבא ביו"ד מפני שצדיקים בני העולם הבא מועטים, ומפני מה תגו של יו"ד כלפי פניו מפני שכל צדיק וצדיק נותנין לו שכר לפי מעשיו. וצדקתו הולכת לפניו שנאמר והלך לפניך צדקה (ישעיה נח).

כ ד כ"ף מפני מה דומה לכים ופניו כלפי למ"ד מפני שפוסם וכסא לשון אחד הוא וכל כסא מלכות אינו מתוקן אלא למלכים לישב עליהן.

ל למ"ד מפני מה גבוה מכל האותיות מפני שהוא באמצע כ"ב אותיות ודומה למלך שישב על כסא הכבוד ומלכות לפניו, כ"ף שאחריו זה כסא הכבוד ומ"ם שהוא מלפניו זה מלכות, והוא מבחר שבכולם במלך.

But there are distinctions to be made among the Jewish people (in keeping with their honor). A cohen should ideally marry a cohen's daughter, a Levi should ideally marry a Levi's daughter, and an Israelite should ideally marry an Israelite's daughter. Thus, the verse first states, "I will be for it, says Hashem, a surrounding wall of fire," and then, "and for honor I will be in its midst" (*Zechariah* 2:9).

ע *Ayin*. Why is the *ayin* bowing and crouching, and not upright? That is because it alludes to the wicked Eisav (the first letter of which is *ayin*), from whom came the Tarsians and the kingdom of Edom, and who will in the future fall under Israel's feet. As the verses state, "The house of Jacob will be fire. . ." (*Obadiah* 1:18), and "Edom will be possessed. . ." (*Numbers* 24:18).

פ *Peh*. There are two forms of the letter *peh*. The *peh* employed at the end of a word is situated low, below the base line, whereas the standard *peh* is situated on the baseline. This double nature indicates that the mouth (*peh*, the first letter of which is *peh*) forbids and permits, the mouth closes and the mouth opens.

And it also indicates that the nation of Israel is unique, insofar as only it and none of the 70 nations has many entrances (*pitkhin*, the first letter of which is *peh*) in the two worlds — this world and the world-to-come — thorough which to approach God. These "entrances" are the Pentateuch, the mitzvot, the Mishnah, Midrash, halachot, aggadot, traditions of the Amoraim, additional sources, prayer and petitions. As the verse states, "He tells His words to Jacob, His rules. . ." and that is followed by "He has not done so for any other nation. . ." (*Psalms* 147:20).

צ *Tzadi*. Why does the *tzadi* have two heads? That is because it is a reference to a man who took hold of

ישראל לְבַת יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּאֱמַר וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נָאִם יי
חֹמַת אֵשׁ סָבִיב וְלִכְבוֹד אֶהְיֶה בְּתוֹכָהּ (זכריה ב).

ע עי"ן מִפְּנֵי מַה פְּרוּעַ וְרַבּוּיִן וְאֵינוֹ זְקוּף מִפְּנֵי שָׁזָה
הוּא עֲשׂוֹ הַרְשָׁע שֶׁיִּצְאָאוּ מִפְּנֵינוּ טְרָסִיִּים וּמַלְכוּת
אֱדוֹם וְעַתִּיד לִפְּוֹל תַּחַת רַגְלֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּאֱמַר
וְהָיָה בַּיּוֹם יַעֲקֹב אֵשׁ וְגו' (עובדיה) וְהָיָה אֱדוֹם יַרְשָׁה וְגו'
(במדבר כד).

פ פ"ה מִפְּנֵי מַה אֶחָד מֵהֶם יוֹשֵׁב וְאֶחָד מֵהֶם
עוֹמֵד מִפְּנֵי שֶׁהִפָּה אוֹסֵר וְהִפָּה מַתִּיר, הִפָּה
חוֹתֵם וְהִפָּה פּוֹתֵחַ, וְאֵין בְּשִׁבְעֵים אוֹמוֹת אוֹמָה וְלִשׁוֹן
שִׁישׁ לָהֶן פְּתָחִין בְּשָׁנַי עוֹלָמִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת וּבְמִשְׁנָה וּבְמִדְרָשׁ בְּהַלְכוּת וְאֶגְדוֹת
בְּשִׁמוּעוֹת וּבַתּוֹסְפוֹת בְּתַפְלָה וּבַתְּחֻנוּנִים אֲלֵא יִשְׂרָאֵל
שֶׁנֶּאֱמַר מִגִּיד דְּבָרָיו לִיעֲקֹב חֲקָיו וְגו' מַה פְּתִיב אַחֲרָיו
לֹא עָשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי וְגו' (תהלים קמז).

צ צד"י מִפְּנֵי מַה יֵּשׁ לוֹ שְׁנַי רָאשִׁים מִפְּנֵי שָׁזָה
הוּא שֶׁתַּפְּס שְׁנַי רָאשִׁים אֶחָד שֶׁל יִשְׂרָאֵל

two heads — of Israel and of Edom — and, having done so, went and misled the people. When Israel saw him doing so, they stood up against him and seized him, and he was executed. What verse did they interpret to justify that? “If your brother, the son of your mother, entice you” (*Deuteronomy* 13:7) — and not “the son of your father.”

וְאַחַד שֶׁל אֲדוֹם וְהִלֵּךְ וְהִטְעָה אֶת הַבְּרִיּוֹת, וְכִיּוֹן שֶׁרְאוּהוּ יִשְׂרָאֵל כִּף עֹמְדוֹ עָלָיו וְתַפְשׂוּהוּ וְצָלְבוּהוּ עַל הַצֵּלָב, מִה דָּרְשׁוּ כִּי יִסִּיתָהּ אַחִיהָ בֶן אִמָּהּ וְלֹא בֶן אָבִיהָ.

ק *Kuf*. Why is the *kuf* long, and why does it have a protrusion, or horn (*keren*, the first letter of which is *kuf*), behind it? That is to indicate that in the future the Holy One, blessed be He, will cut down all of the horns of the wicked who walk haughtily and run roughshod over the righteous in this world. He will do so for the sake of the honor of Israel, who are called the “head,” as in the verse, “Hashem will make you the head. . .” (*Deuteronomy* 28:13). And how do we know that in the future God will cut the the wicked down? The verse states, “I will cut off all of the horns of the wicked” (*Psalms* 75:11). Then Israel will be elevated. As the verse states, “The horns of the righteous will be raised” (*ibid.*).

קו"ף מִפְּנֵי מַה הוּא גְבוּהָ בְּקוֹמָהּ וַיֵּשׁ לוֹ קֶרֶן מֵאַחֲרָיו מִפְּנֵי שֶׁכָּל קֶרְנֵי רְשָׁעִים נִשְׁמָה לְכִין בְּגֵאוֹת וּמִתְגַּאֲמִים עַל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה עֲתִיד הַקֶּבֶ"ה לְגַדְעוֹן מִפְּנֵי כְּבוֹדוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאוּ רֹאשׁ שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּתְּנֵהּ יי לְרֹאשׁ וְגו' (פֵּרֶשֶׁת תְּבֵא) וּמִגִּין שֶׁהוּא עֲתִיד לְגַדְעוֹן שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל קֶרְנֵי רְשָׁעִים אֲגַדֵּעַ (תְּהִלִּים ע"ה) וּמִגִּדְלִין לְיִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּאֱמַר תְּרוֹמְמֶנָה קֶרְנוֹת צְדִיק (ש"ם).

Alternatively: *kuf* refers to the Holy One, blessed be He (the initial letter of the Hebrew word for holy, *kadosh*, is *kuf*). As the verse states, “Holy, holy, holy is the Lord of Hosts” (*Isaiah* 6:3).

דָּבָר אַחֵר קו"ף זֶה הַקֶּבֶ"ה שֶׁנֶּאֱמַר קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ (ישעיהו 1)

ר *Reish*. *Reish* is the first letter of the word, *rasha*, wicked person. Why does *kuf* turn its face away from *reish*? That is because the Holy One, blessed be He, says, “I cannot look at the visage of a wicked person.”

ר' וְרִ"שׁ זֶהוּ רְשָׁע. וּמִפְּנֵי מַה קו"ף מִחֲזִיר פְּנֵיו מִרִ"שׁ, אָמַר הַקֶּבֶ"ה אִין אֲנִי יְכוֹל לְהִסְתַּפֵּל בְּצִלָּם דְּמוֹת אָדָם רְשָׁע, וּמִפְּנֵי מַה רָגְלוֹ שֶׁל קו"ף פְּסוּק מִגִּגוֹ וְקָשׁוּר כְּתָר מֵאַחֲרָיו אָמַר לוֹ הַקֶּבֶ"ה לְרְשָׁע אִם אַתָּה חֲזִיר בְּךָ אֲנִי מְכַנְּסֶךָ לְמַחֲצִיתִי וְאַקְשֹׁר לְךָ כְּתָר כְּבוֹד שֶׁנֶּאֱמַר וּבָשׁוּב רְשָׁע מִרְשָׁעָתוֹ וְעָשָׂה מִנְשָׁפֵט וְצַדִּיקָה הוּא אֶת נַפְשׁוֹ יַחֲיֶה (יחזקאל יח).

And why is the “foot” of the *kuf* cut off from its roof and why is a crown is connected to it on the left? That is to indicate that the Holy One, blessed be He, tells the wicked person, “If you repent, I will make room to bring you into My realm and I will connect you to the crown of glory.” As the verse states, “When the wicked person repents of his wickedness and does justice and righteousness, he will keep his soul alive” (*Ezekiel* 18:27).